

Poprečnina v gotovini plačana.

Došlo 17. IV. 1930

_____krat_____prilog.

ŠTEVILKA 4

LETNIK XXXI

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. APRILA 1930

VSEBINA: *Dr. Vlado Valentič:* Problem zadružnega vnovčevanja. — *Dr. Jakob Mohorič:* Oderuštvo v novem kazenskem zakoniku. — *Dr. Basaj:* Novo delo v živinorejskih zadrugah. — Gospodarski pregled. — Poročilo in računski zaključek Zadružne zveze za 1. 1929. — Zadrugam! — Poštinska prostost zadrug. — Zadružništvo v državi — Iz našega gospodarstva. — Osebne vesti.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 4, 1. 1930.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Ambrusu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 4. maja 1930 ob 3. uri popoldne v hranilnični uradni sobi. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Zgor. Brniku, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. aprila 1930 ob 4. uri pop. v prostorih g. Ahčina. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev dveh članov načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cirkovcah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 11. maja 1930 po prvem sv. opravi v posojilničnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje račun. zaključka za leto 1929. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge v Cirkovcah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 11. maja 1930 ob 8. uri zjutraj v posojilničnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje račun. zaključka za leto 1929. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Sodarske zadruge na Češnjici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 4. maja 1930 ob 15. uri v zadružnih prostorih na Češnjici s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnikov občnih zborov v 1. 1929. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrdilo računskega zaključka za 1. 1929. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Občni zbor Gospodarske zadruge na Češnjici pri Železnikih, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. aprila 1930 ob 3. uri pop. v zadružnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje račun. zaključka za leto 1929. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice v Dobropoljah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 27. aprila 1930 ob

3. uri popoldne v gostilniških prostorih Kmetijskega društva v Dobropoljah s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Dobropoljah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 27. aprila 1930 ob 4. uri popoldne v Kmetijskem društvu na Vidmu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 11. maja 1930 ob 15. uri v društveni dvorani v Dobu s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje letnega računa za leto 1929. 3. dopolnilna volitev načelstva. 4. predavanje o gospodarskem vprašanju. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Velikih Dolencih, r. z. z. n. z., se bo vršil 27. aprila 1930 ob pol 3. uri pop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1929. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 11. maja 1930 ob 8. uri popoldne v uradnem prostoru posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1929. 5. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. slučajnosti.

Glavna skupština Zadruge za štednjo i zajmove u Dolnoj Dubravi, r. z. s. n. j., održavat će se dne 27. aprila 1930 posle podne u 2. sata u prostoriji zadružne poslovnice sa sledečim dnevnim redom: 1. izveštaj upravnog odbora. 2. izveštaj nadzornog odbora. 3. odobrenje računskog zaključka za god. 1929 i podeljenje absolutorije ravnateljstvu. 4. izbor upravnog odbora. 5. izbor nadzornog odbora. 6. eventualije.

Glavna skupština Hrvatske seljačke gospodarske udruge u Dolnoj Dubravi, r. z. s. o. j., održavat će se 27. aprila 1930 u 14. sati u Vatrogasnem domu. Dnevni red: 1. izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 2. čitanje zapisnika glavne skupštine za g. 1929. 3. odobrenje računskog zaključka za god. 1929. 3. čitanje revizijskog poročila. 5. predlog likvidacije. 6. eventualije.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12.50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. Vlado Valenčič:

Problem zadružnega vnovčevanja.

V zadnjem času je problem zadružnega vnovčevanja postal pri nas predmet splošnega zanimanja. Dnevno in strokovno časopisje razpravlja o tem vprašanju. Pri tem pa se ne omejuje samo na razglabljanje tega za kmetijsko gospodarstvo gotovo važnega vprašanja, temveč se je spustilo v kritiko sedanje zadružne organizacije, ki da ne vrši svoje naloge in ni na pravi poti. Obenem predpisuje zadružništvu pot, po kateri ima v bodoče hoditi. Razlogi, s katerimi so kritiki skušali okrepiti svoja izvajanja, pa dostikrat niso bili zadostni. Marsikatera trditev ne drži in vsaka njihova zateva se ne da uresničiti.

Nejasnosti v vprašanju zadružnega vnovčevanja, predvsem pa napačna pričakovanja o uspehih in možnostih, morejo stvari samo škoditi. Gotovo je, da je treba iti na to delo z optimizmom, a gotovo je tudi, da je to vprašanje čisto gospodarsko in, da je za odločitve važno le, ali so dani za tako organizacijo vsi gospodarski predpogoji, ki nam dajejo sigurnost za uspeh.

Pri nas pa se pri razpravljanju vprašanja zadružnega vnovčevanja dosedaj ni oziralo na to. Zato hočemo povdariti tiste okoliščine, ki so za uspeh ali neuspeh zadružnega vnovčevanja odločilne.

Z zadružnim vnovčevanjem so v mno-

gih državah dosegli lepe uspehe ter imajo to organizacijo dobro razvito. Naj omenimo Dansko, Holandsko, Kanado, Avstralijo, Severno Ameriko. Ob raznih prilikah smo navajali te primere in prinesli smo tudi statistične podatke, ki kažejo stanje in delo zadružne prodajne organizacije v omenjenih državah.

Vnovčevanje kmetijskih pridelkov potom zadružnih organizacij je postalo zadnja leta v gospodarski politiki raznih držav eno izmed glavnih sredstev za ublažitev agrarne krize. Najboljši primer za to je Nemčija. Tudi mednarodna gospodarska konferenca, ki se je l. 1927 vršila pod okriljem društva narodov, je organizacijo prodaje kmetijskih pridelkov potom zadružništva priporočala kot sredstvo za izboljšanje kmetijskega gospodarstva. Zato je potrebno, da tudi mi razmišljamo, v koliko nam je mogoče prodajo kmetijskih pridelkov zadružno organizirati.

Kritiki našega zadružništva pozabljajo, da nismo ravno začetniki na polju zadružnega vnovčevanja. Zgodovina našega zadružništva nam pove, da smo imeli že celo vrsto raznih zadrug, ki so imele namen vnovčevati eno ali drugo vrsto kmetijskih produktov. Vendar pa moramo te pojave označiti danes kot brezuspešne poizkuse. Bilo je za te poizkuse žrtvovanega mnogo

truda in denarja, a niso se obnesli, ker pač niso bili dani za nje pogoji.

Če izvzamemo mlekarške zadruge, ki so se med vnovčevalnimi zadrugami najprej pojavile in tudi najbolj razširile, so se začele ustanavljati vnovčevalne zadruge že okrog l. 1896. Takrat smo dobili prvo vnovčevalno zadrugo za les, kmalu nato smo dobili zeljarsko zadrugo, nato sadjarsko in moštarsko, potem zadrugo za vnovčevanje živine, razne vinarske zadruge itd. Take ustanovitve so se vrstile ena za drugo. Ugotoviti moramo seveda, da je od vseh teh različnih zadrug le malokatera ostala pri življenju.

Tudi z mlekarskimi zadrugami nismo imeli posebne sreče. Od 118, ki jih je bilo ustanovljenih na teritoriju Slovenije, jih je 44 do danes izbrisanih iz združnih registrov, nekaj jih ne posluje, tako da jih je komaj polovica vpoštovanja vrednih. Kritiki našega združništva bodo sicer dejali, da je bil vzrok v pomanjkanju kapitala, povzročenem vsled napačne poslovne politike združnih zvez. Vendar pa ta trditev ne bo držala. Naše mlekarške zadruge ne propadajo radi pomanjkanja kapitala, ampak radi pomanjkanja mleka. Povprečna množina mleka, s katero razpolaga večina naših mlekarskih zadrug, ne zadostuje, da bi zasigurala podjetju rentabilnost vsled relativno prevelikih stroškov.

Tudi ni manjkalo pri nas na poizkusih, da bi se organiziralo vnovčevanje kmetijskih pridelkov na širši podlagi. Gospodarska zveza je začela s to organizacijo z velikimi sredstvi in v precejšnjem obsegu. Vendar se je pokazalo, da načrti niso bili izvedljivi.

Z ozirom na vse te pojave v naši združni zgodovini je torej napačno, če kdo trdi, da nam je bil problem združnega vnovčevanja čisto neznan in da se v tem oziru ni ničesar storilo. Nasprotno lahko

trdimo, da se je prav mnogo poizkušalo. Razumljivo je, da z ozirom na izkušnje, ki jih je naše združništvo pridobilo v svojem razvoju, ne gremo sedaj k izvajanju raznih načrtov, predno niso dani pogoji za uspešno delovanje.

Združno vnovčevanje ima svoje težave že v splošnem, posebej pa še pridejo težave, ki so zvezane s posebnostmi slovenskega kmetijskega gospodarstva.

Naj navedemo, kaj je o združnem vnovčevanju zapisal strokovnjak, nemški profesor Wygodzinski. On pravi:

„Združni nakup v svrhu konzuma ali pa gospodarstva se da razmeroma lahko izvesti; v kolikor ima sploh uspehe, in ti so veliki, se posveča predvsem nabavi produktov v masah, ki so za enakomerno uporabo. Združni nakup ne stavi prevelikih zahtev ne na tehnične in ne na trgovske sposobnosti združnih voditeljev in ne na združnike, ki običajno nimajo storiti drugega, kot da se poslužijo ugodnosti, ki jih jim nudi zadruga. Ravno nasprotno pa je pri zadrugah, ki imajo za nalogo vnovčevanje končnih produktov, ne da bi se dotaknile produkcijskega procesa. Tukaj ne gre za enotne produkte, ampak za pridelke v vsej pisani različnosti, kakor jih proizvaja mali producent. Tukaj tudi ni stalnih odjemalcev, čijih zahteve bi bile natančno znane in ki bi jih bilo mogoče doseči na najkrajši in enostavnejši poti, ampak tu se uveljavlja neskončno diferencirani splošni trg s svojimi zahtevami. Pri konzumnem društvu, pri nabavni zadrugi, zadostuje, če vodstvo ne dela ravno hudih napak, dobra volja združnikov, da hočejo zadrugo privedi do uspehov; pri prodajni zadrugi pa so ravno nezadružniki, dolga vrsta zunanjih kupcev, od katerih pripravljenosti do kupovanja odvisi uspeh zadruge. Neorganiziran trg s svojimi tisoč voljami in željami zahteva

cd tistega, ki hoče nanj vplivati, toliko poslovnega poznavanja in poznavanja ljudi, da se je razvil poseben stan, ki se s to nalogo bavi in to so ravno trgovci. Če hoče prodajna zadruga uspevati, mora na vsak način imeti ljudi s takimi posebnimi zmožnostmi. Samo dobra volja diletanta ne more nadomestiti poznavanja komplicirane trgovske tehnike današnjih dni in nič se ni pri teh zadrugah težje maščevalo kot nesmiselna želja, trgovca na vsak način izpodriniti. Nasprotno pa zahteva prodajna zadruga pod enakimi pogoji voditelja z veliko večjimi sposobnostmi in močnejšo voljo kot pa navadno trgovsko podjetje, kajti posamezni deli, ki sestavljajo telo zadruge, so daleč od tega, da bi se čutili kot deli skupnega organizma. Nikjer se ne morejo, če izvajamo prave produktivne zadruge, združne čednosti lepše pokazati in obnesti kot pri vnovčevalnih zadrugah, nikjer pa nismo od ideala združne zvestobe bolj oddaljeni kot pri njih.“

Ugotovitve Wygodzinskija so gotovo tehtne in zato vredne vsega uvaževanja. Priznati moramo, da obstoje pri združnem vnovčevanju razne težave, ki izhajajo deloma iz zadrug samih, deloma pa imajo vzroke zunaj njih. Vsak zadrugar bo moral zato biti pri tem vprašanju previden.

Če bi hoteli omeniti še težave, ki rastejo vnovčevalnemu združništvu iz naših gospodarskih razmer, bi morali povdariti v prvi vrsti neorientiranost in neenotnost našega kmetijstva. Naše kmetijstvo se še ni odločilo, katero pot bo šlo, stoji še na razpotju. Povečini prevladuje še produkcija za dom, nimamo nobene panoge, razen hmelja, ki bi bila navezana samo na trg. Stanje kmetijske produkcije pri nas še vedno zaostaja za stanjem kmetijstva v naprednih državah. Vnovčevalno združništvo mora računati le z visoko kvalitetno produkcijo in zahteva

standardizirano in tipizirano blago, ako naj nastopa na svetovnem trgu. Pri nas smo od enotnosti v produkciji še zelo oddaljeni, tako pri raznih proizvodih poljedelstva kot živinoreje, sadjarstva in vinogradništva i. t. d., in tu je velik del krivde, da z našim blagom ne moremo konkurirati na vsakem trgu. Zato navajamo le en primer in to je naš izvoz jajc. Slovenija, predvsem štajerski del, izvažata velike množine jajc v Nemčijo. Zadnja leta se nam ta trg čimdalje bolj zapira ravno radi tega, ker naše blago ne vzdrži konkurence glede kakovosti. Nemčija si prizadeva, da dvigne lastno produkcijo in to ne samo kvantitativno, ampak tudi kvalitativno. Na tem polju je že večji del izvedena standardizacija, uvedene so zaščitne znamke, ki dajejo konzumentu sigurnost za dobro blago. Poljska, ki je tudi velik izvoznik jajc, si ravnotako prizadeva standardizirati to produkcijo in tako svoji trgovini zasigurati še nadalje vpliv na nemškem trgu. Pri nas smo komaj v zadnjem času napravili prve korake v tem oziru.

Združništvo samo v takih slučajih ne more doseči uspehov, zato bi bilo napačno, če bi jih od njega pričakovali in zahtevali. Tu je treba sprememb in izboljšanja že v produkciji sami.

Zadruga je, kot je dejal že Schulze-Delitsch, otrok potrebe. Ko je potreba največja, takrat se vsi spomnijo na zadrugo in jo vsi smatrajo kot zanesljivo rešitev iz stiske. Vendar pa je jasno, da mora v gotovih razmerah tudi združništvo odpovedati. Produkcija in trgovina s hmeljem se sedaj nahajata v krizi. Trg ne potrebuje tolike množine hmelja, kot se ga pridelava. Kako naj zadruga v takem slučaju doseže, da bo hmelj šel v denar po ugodnih cenah? Vsakdo mora uvideti, da ležijo vzroki krize tu globlje in, da jih vnovčevalna organizacija ne more spraviti s sveta.

Mislimo, da smo navedli dovolj razlogov, ki dokazujejo, da se vnovčevalne zadruge ne morejo vporabiti v vsakem slučaju. Zadrugništvo kot kmetova prodajna organizacija je gotovo vpoštovanja vreden cilj, posebno vsled tega, ker izločuje iz gospodarskega življenja razne posredovalce in krajša pot med producentom in konzumentom. Gospodarstvo se na ta način racionalizira in izpopolnjuje, producenti in konzumenti pa imajo dobiček od tega, da jim ni treba plačevati in vzdrževati dragih posredovalcev.

V vsakem slučaju pa izločitev posredovalcev ne pomeni za producenta gospodarski uspeh. Če obstojajo posredovalci, nosijo tudi velik del rizika, ki obstoji v spreminjanju tržnih cen in razmer. Če posredovalce izločimo, pade ves riziko na producenta, to je kmetovalca samega in na njegovo prodajno organizacijo. Zato bo zadrugna vnovčevalna organizacija uspešno delovala le tedaj, če bo obsegala večji del producentov ter imela tak vpliv na trg, da bo mogla tudi cene regulirati. Tako je n. pr. z danskimi vnovčevalnicami živine.

Zadrugna vnovčevalna organizacija tudi ni na mestu tam, kjer kmetovalec prodaja sedaj naravnost konzumentu, ali pa trgovcu, ki prodaja konzumentu. Pri nas je ta način neposredne prodaje pri mnogih produktih še zelo razširjen. V teh slučajih doseže producent itak najvišje cene, ki so zanj dosegljive in z organizacijo ne bi dosegel večjih uspehov, razen seveda, kar se bo pa le redkokdaj zgodilo, če bi si z organizacijo zasigural monopol.

Za marsikatero produkte našega kmetijstva je tudi pri nas potrebna prodajna organizacija, ki bi kmetu zasigurala prodajo in pa ugodne cene. V zadnjih dveh letih se je ustanovilo precejšno število zadrug, ki imajo ta namen. Omenimo samo vinarske zadruge, ki dokazujejo, da je kriza vinogradnikov na vrhuncu in da si vinogradniki iščejo pomoči v zadrugstvu. Kakšen bo uspeh teh zadrug se sedaj, ko niso povečini začele poslovati, še ne da reči. Če bo šel paralelno z razvojem prodajne organizacije tudi razvoj vinogradništva samega v smeri izboljšanja, potem smemo upati na uspehe. Ravnotako je treba tudi v drugih panogah, kjer se je pojavila potreba po prodajni organizaciji, to je, kjer kmetovalec pridelkov sploh ne more prodati, ali pa jih more prodati le po takih cenah, ki ne zadostujejo za kritje produkcijskih stroškov, pripravljati tla za zadrugno organizacijo s smotreno ureditvijo produkcije same.

Ne smemo se pa prenačljivi z ustanavljanjem raznih vnovčevalnih zadrug. Vsak neuspeh bo škodil stvari in umetno pospeševanje ne bo pripeljalo do cilja. Dokler ni za to vrsto zadrug med prizadetimi pravega zanimanja in dokler ne bodo te zadruge dobile pri njih zaslonbe, toliko časa ni ni upanja na uspehe. Zato tudi ni na mestu dolžiti sedanje zadrugne organizacije, da v tem pogledu niso storile svojih dolžnosti, posebno pa radi tega ne, ker je naše zadrugništvo že veliko žrtvovalo za prodajno organizacijo.

Dr. Jakob Mohorič:

Oderuštvo v novem kazenskem zakoniku.

Prejšnji kazenski predpisi proti oderuštvu so obseženi v zakonu od 28. maja 1881., ki se sam imenuje „Zakon o odpo- moči proti nepoštenemu postopanju pri kre- ditnih poslih,“ v sedanjem kazenskem za- koniku so določbe o oderuštvu v §§ 357. do 360. Ti §§ se glase:

§ 357. Kdor pogodi zase ali za drugega prekomerno imovinsko korist, izkorišča- je težko imovinsko stanje drugega pogodnika, njegovo nezadostno pojmovanje, lahkomi- selnost ali zmoto o pomenu sklenjene po- godbe, se kaznuje s strogim zaporom naj- manj enega meseca, v denarju in z izgubo častnih pravic.

Poskus se kaznuje.

§ 358. S kaznijo iz § 357. se kaznuje tudi, kdor ve za to stanje, pa si priskrbi s prenosom kakšno terjatev ter jo prenese dalje na drugega ali sam zahteva njeno ostvaritev.

§ 359. Če je namerjal pogodnik (§ 357.) drugega pogodnika gospodarski uničiti ali če sklepa take pogodbe obrtoma, se kaznuje z robijo do desetih let in v denarju.

§ 360. Kdor izkorišča iz koristoljublja maloletnikovo lahkomiselnost ali nedostaja- nje izkušnje zato, da bi ta obljubil njemu ali komu drugemu izplačilo denarne vsote ali da bi kaj dal ali storil, kar predstavlja denarno vrednost, ali da bi zavaroval iz- polnitev take obveze, se kaznuje z zaporom do dveh let.

Ako primerjamo te predpise s predpisi prejšnjega zakona, moramo priznati, da so novi predpisi točnejši, naprednejši in po- polnejši. Ako pa se vprašamo, kakšen uspeh bodo dosegli, bomo morali priznati, da ode- ruštva ne bodo občutno zadeli. Kakor sem svoj čas ugotovil v razpravi o zlorabah pri

konkurzih, tako moram tudi sedaj v prvi vrsti ugotoviti, da bi bilo za uspešno po- bivanje oderuštva od naših sodišč predvsem treba, da bi sodniki in državni pravdniki popolnoma obvladali gospodarske razmere in metode, da bi bili izvežbani v trgovskem in bančnem poslovanju, kar se pa od njih zahtevati ne more.

Ako samo § 357. natančno premislimo, takoj uvidimo, da mora sodnik, ki ta § upo- rablja, biti prvovrsten gospodarski strokov- njak, ker mora znati natančno ugotoviti, kdaj gre za „prekomerno imovinsko korist“, kdaj gre za „težko imovinsko stanje drugega po- godnika“. V težkem imovinskem stanju se n. pr. pri nas nahajajo sedaj vsi posojilo- jemalci, ker morajo plačevati znatno višje obresti, kakor so bile običajne pred vojno. V gotovem smislu danes torej izkoriščajo težko imovinsko stanje drugega pogodnika vsi posojilodajalci, vendar ne bo nihče za- govarjal stališča, naj bi se radi tega vsi ob- sodili in kaznovali. Ako je posojiloiskalec še bolj v težkih razmerah, ako n. pr. ne more nuditi popolnoma varnega kritja za iskano posojilo, bo posojilodajalec zahteval še višje obresti. Ravno tako bo zahteval po- sojilodajalec višje obresti, ako bo zaproseni kredit ilikviden, to je za dolgo dobo ne- izterljiv. Tudi v tem slučaju ne bo nihče zahteval, naj se posojilodajalec radi tega obsodi in kaznuje, ker bo smatral vsak kot popolnoma upravičeno, da se pri manjši var- nosti in pri slabejši likvidnosti posojila zah- tevajo višje obresti.

Kako pogosto se zgodi, da mora kdo radi težkega imovinskega stanja prodati raz- lične predmete, ki bi jih sicer sploh ne pro- dal. Skoraj vselej se v takem slučaju morajo ti predmeti prodati precej pod stvarno vred-

nostjo, ker se prodajalcu za denar mudi in ne more in tudi ne zna poiskati kupca, ki bi bil takoj pripravljen plačati za ponudeno blago stvarni vrednosti odgovarjajočo ceno. Ako razlika med doseženo ceno in pravo stvarno vrednostjo ni naravnost velikanska, se tudi nihče ne pohujšuje radi tega in tudi nikomur ne pride na misel, da bi stvar ovdil sodišču.

Lahkomiselnost pa v javnosti celo ne uživa nikakega sočutja. Ako kdo lahkomiselnost izrabi, bo dosegel preje priznanje kakor ogorčenje javnosti. V tem oziru lahko rečemo, da je zakon bolj napreden in bolj socialen, kakor tako imenovano „javno mnenje“.

Po tem premišljevanju moramo priti do zaključka, da je razumljivo, da je obsodb po zakonu o oderuštvi primeroma jako malo. Ti predpisi imajo bolj idejen ali programa-

tičen pomen, vendar se dogajajo še v veliki meri slučajji, kjer bi bilo na vsak način treba krivce tirati pred sodišče in jih obsoditi.

Gospodarske razmere se vedno bolj konsolidirajo in urejujejo. Čimbolj bodo urejene, tem lažje bo po navedenih predpisih ugotoviti, kdaj je bilo „izkoriščanje težkega imovinskega stanja drugega pogodnika, njegovega nezadostnega pojmovanja, lahkomiselnosti ali zmote o pomenu sklenjene pogodbe“ tako, da ga je treba obsoditi in kaznovati, zato bodo ti predpisi vedno bolj dobivali tudi praktičen pomen v boju proti oderuštvi.

Nekako v istem času kakor je izšel prejšnji zakon o oderuštvi, se je začelo tudi pri nas združeno gibanje, katerega namen je bil ravno tako boj oderuštvi. Tudi sedaj more in mora združništvo v tem boju uspešno tekrovati s kazenskim zakonom in sodnijo.

Dr. Basaj:

Novo delo v živinorejskih zadrugah!

Lansko in letošnje leto se vidi v živinorejskih zadrugah delavnost, kakor je še ni bilo vsa leta po vojni. Ne le, da so se vse obstoječe zadruge vzdramile iz dolgotrajnega mrtvila, ustanovilo se je tudi veliko število novih zadrug.

Pri živinorejcih se kaže zanimanje, veselje do dela in mnogokrat celo navdušenje, kakor ga še nismo doživeli pri nobeni vrsti zadrug. To navdušenje bi se dalo primerjati le z navdušenjem, kakršno je bilo v prvih letih pri ustanavljanju rajfajzenskih posojilnic ali pa v l. 1909 in sledečih pri ustanavljanju živinorejskih zadrug.

Živinorejci čutijo, da je prišel končno čas za živinorejske zadruge, da vladajo ugodne zvezde za živinorejsko pospeševalno delo.

Čakali smo vsa leta po vojni, mnogokrat vzpodbujali, poskušali, organizirali pamska okrožja in njih zборе, a kljub vsemu preko posameznih delovnih živinorejskih zadrug nismo prišli. Sedaj pa lahko trdimo, da so **vse zadruge postale delavne zadruge**, dočim so bile poprej delovne zadruge le izjeme.

Predhodnik oživiljenega dela pri živinorejskih zadrugah je bila oblastna samouprava, ki je napravila prav uspešen začetek dela kljub težavam, ki so se ji stavile. V isti smeri je delo nadaljeval oblastni komisar.

Sledil je zakon o pospeševanju kmetijstva, ki nalaga kmetijskim strokovnjakom poleg pisarniškega dela dosti praktičnega dela med ljudstvom. Posebna zasluga za-

kona o pospeševanju kmetijstva pa so obvezne organizacije za pospeševanje kmetijstva: **občinski kmetijski odbori, sreski kmetijski odbori in banovinski kmetijski svet.** Če bodo ti odbori sploh kje posegali praktično v delo, je gotovo, da bo moralo biti to delo predvsem živinorejsko pospeševalno delo. Žalibog je glasom zadnjega finančnega zakona delo teh odborov dejansko za dve leti odloženo. S tem bo marsikje pri zadrugi manjkalo gmotnih sredstev, ki bi jih sicer zadruga dobile.

Pri teh odborih so v velikem številu zastopani možje, ki so praktični gospodarji, mnogokrat naravnost vzorni gospodarji in vzorni živinorejci.

Ustvarila se je torej obvezna organizacija za pospeševanje kmetijstva od občine preko sreza do banske uprave. Zagotovila so se pa tej organizaciji za praktično delo tudi sredstva. Občinski proračuni kmečkih občin morajo po določbi finančnega zakona najmanj 10% vseh proračunskih sredstev določiti za pospeševanje kmetijstva.

Pa tudi proračun banske uprave predvideva za pospeševanje živinoreje in za živinorejske zadruge primerna sredstva. Tako ima za licenciranje in premovanje plemenske živine Din 500.000.—, za nabavo plemenske živine 500.000.—, ustanavljanje živinorejskih društev, premiranje rodovniške živine Din 100.000.—, uvedba kontrolnega krmljenja in mlečne kontrole 50.000.—, prispevki za povzdigo mlekarstva Din 50.000, za živinorej. in pašniške zadruge 100.000.— dinarjev.

Zakon o pospeševanju živinoreje je delo za živinorejo še bolj konkretiziral. Zlasti pa ga odlikuje ena smer, da daje pri denarnih podporah, pri nakupu ali razdeljevanju plemenskih živali, pri prodaji plemenskih živali itd. pri sicer enakih pogojih vedno prednost živinorej. selekcijskim zadrugam.

Čutijo se že tudi dobri sadovi tega dela, ki se vrši po navodilih obeh omenjenih zakonov.

Predvsem sta se izvršila **dva tečaja** za delavce pri živinorejskih zadrugah. 13. in 14. marca je bil tak tečaj v Ribnici. Udeležilo se ga je 68 zastopnikov živinorejskih zadrug. 15. in 16. marca je bil tak tečaj v Kranju. Udeležilo se ga je okoli 100 zastopnikov živinorejskih zadrug s cele Gorenjske. Na obeh tečajih se je hotelo doseči predvsem to, da se pri zadrugah pravilno izvaja **ocenjevanje živine** in se da udeležencem praktičen pouk o **vodstvu rodovnih knjig.**

Kakor izvemo, se bo vršil v kratkem poseben dvomesečni tečaj na banovinskem posestvu Ponoviče za **izvežbanje kontrolnih asistentov.** Ker je pri nas živinoreja le v zvezi z mlekarstvom rentabilna panoga gospodarstva, je mlečna kontrola bistvena naloga živinorejskih zadrug. Mlečno kontrolo pa je nemogoče izvajati, dokler nimamo izvežbanih kontrolnih asistentov.

Najvažnejše o pomenu kontrolne molže se je podalo tudi na obeh zgoraj omenjenih tečajih v Ribnici in Kranju.

Na kmetijski šoli v Št. Juriju pri Celju se tudi vrši tečaj za zastopnike živinorejskih zadrug v bivši mariborski oblasti. Predmet tečaja je ocenjevalno delo, vodstvo rodovnika in kontrolna molža.

Starim in novoustanovljenim zadrugam pa moramo povedati sedaj ob začetku odkrito besedo. Za obsežno, podrobno delo, ki ga zahtevajo živinorejske zadruge, je treba **razumevanja, veselja in vztrajnosti.** Razumevanje in veselje je tu. Saj so zato najboljši dokaz številno obiskani tečaji in pa nebroj dobro obiskanih predavanj o živinoreji, ki so se tekom te zime vršila po deželi. Je samo vprašanje, ali bomo na tej poti tudi vztrajali. Kakor nas navdaja veselje, ko se teden za tednom ustanavljajo nove za-

druge, tako se na drugi strani bojimo, da ne bi po kratkem delu te zadruga postale le papirnate zadruga, katere bi radi reda morali likvidirati. Zato veselje in navdušenje naših živinorejcev ne sme biti kakor navdušenje otroka, ki se zažene, potem pa naveliča. Veselje in navdušenje za živinorejsko delo mora biti vkaljeno z razumevanjem o potrebnosti, o nujnosti tega dela, z zavestjo, da brez podrobnega in vztrajnega dela naša živinoreja ne bo napredovala, ampak nazadovala, ne bo vir dohodkov za našo kmetijo, ampak vzrok izgub.

V tem oziru pogledjmo druge narode, zlasti Švicarje, s kako vztrajnostjo, s kako

žilavostjo so delali v svojih živinorejskih zadrugah desetletja, da so v živinoreji dosegli to, radi česar jih občuduje ves svet in radi česar z zlatom plačuje njihovo sijajno plemensko živino.

Pri tem nas z upom in pogumom navdaja dejstvo, da živinorejsko pospeševalno delo vodijo pri banski upravi gospodje, ki so ne le dobri strokovnjaki, ampak tudi možje prakse in možje volje. Oni ne le krepko utirajo pot živinorejski organizaciji, ampak bodo z isto odločnostjo te organizacije podpirali in vodili tudi tedaj, kadar bi se veselje ohladilo in pričela pri funkcijonarjih malodušnost.

Gospodarski pregled.

Ljubljana, 10. aprila 1930.

Najvažnejši dogodek od našega zadnjega poročila sem je vsekakor objava državnega in banskega proračuna.

Državni proračun izkazuje dohodkov 13.348 milijonov Din in ravno toliko izdatkov. Ta številka pomeni napram letu 1929/30 povišanje za 884 milijonov. Izdatki so predvsem narasli radi tega, ker se je, kakor znano, leta 1929 in 1930 izvršila reorganizacija državne uprave in so se izboljšali prejemki državnega uradništva, nadalje pa tudi zaradi novih znatnih investicij, med katerimi omenjamo samo izdatek za regulacijo Ljubljane. Nadalje se je letos izvršila ureditev odplačevanja državnih dolgov, kar pomeni povečanje izdatkov za anuitete inozemskih dolgov: tako smo uredili srbski predvojni dolg napram Franciji, tako da imamo sedaj proste roke za najemanje novih posojil na mednarodnih tržiščih kapitala, kar dosedaj ni bilo mogoče, ker ravno radi neurejenih predvojnih dolgov nismo imeli imeli kredita v inozemstvu. Povečane iz-

datke namerava finančni minister kriti predvsem s povečanimi dohodki od davkov in državnih podjetij. Novi zakon n. pr. o neposrednih davkih je prinesel v državne blagajne veliko več davkov, kakor pa se je računalo. Pa tudi dohodki države od drugih davkov, trošarin in taks, ter od državnih gospodarskih podjetij so narasli. Slika državnih financ je ugodna in strokovnjaki računajo, da razpolaga država z gotovino ca. 800 milijonov Din, kar doslej še ni bil slučaj v zgodovini naših financ. V splošnem ostanejo davki in druge državne dajatve neizpremenjene, edino pri carinah se bodo zaradi manjših dohodkov zvišale carine na kavo in čaj. Povišanje carine za kavo znaša 6:60 dinarjev pri kg in bo obremenilo najširše kroge kakor tudi carina na čaj, ki se zviša za 13:20 Din pri kilogramu. To povišanje je stopilo v veljavo že 1. aprila in so se cene teh potrebščin primerno zvišale. V splošnem pa je položaj naših državnih financ tako ugoden kakor že dolgo ne.

Drug važen dogodek je pa banovinski proračun. Ta pa je pomembnejši, saj uvaja več novih davščin, ki jih doslej oblastne

samouprave niso poznale. Skupno so proračunani dohodki in izdatki Dravske banovine na 136.1 milj. Din. Banovinska podjetja pa izkazujejo 31.2 milj. Din dohodkov, izdatkov pa 29.34 milj. Din. Presežek dohodkov nad izdatki znaša 1.8 milj. Din. Državna dotacija za kritje stroškov znaša 30.9 milj. Din. Banovinski davki, takse in doklade so sledeče: davek na ponočni obisk kavarn, gostiln, plesnih prireditev itd., taksa na vrednost kinematografskih vstopnic, taksa na motorna vozila, na lovske karte, na sečnjo gozdov, na premog, na električno energijo, na zakupnino lovišč in ribjih lovišč, na živinske potne liste, prirastkarina od vrednosti najemnin, trošarine na alkoholne pijače, 40% doklade na vse drž. neposredne davke, davek na dediščine, taksa od prenosa nepremičnin, davščina na šmarnico (samorodne trte) in davek na hiše oproščene drž. neposrednega davka. Če pogledamo vse banovinske proračune, vidimo da znaša obremenitev po odbitju državne dotacije na 1 prebivalca v naši banovini 111 Din, v podonavski banovini 82 Din, v savski pa 48 dinarjev. Kar se tiče izdatkov banovine so določene zelo velike svote za podpiranje kmetijskega gospodarstva, saj znašajo izdatki kmetijskega oddelka nad 143 milj. Din, nadalje za tehnični oddelek nad 31 milj. Din, od teh svot bo imela največ koristi dežela. Jako veliki so tudi izdatki za socialno skrbstvo, ki znašajo nad 41 milj. Din. Banovinska kmetijska podjetja, šole, drevesnice, trsnice, semenogjska postaja, žrebčarna, ribje vališče itd. izkazujejo izdatkov 8.35 milj. dinarjev, državna dotacija znaša 6.3 milj., lastni dohodki 2.5 milj., skupno 8.8 milj., torej izkazujejo presežek 447.000 Din.

Glavni organ našega socialnega zavarovanja Okrožni urad v Ljubljani izkazuje

za preteklo leto 420.000 Din prebitka, nampram 22.000 Din v letu 1928.

Na zadnjem zborovanju živinozdravnikov naše banovine je predaval dr. Kern o proizvodnji higijeničnega mleka. Zagovarjal je stališče, da z zakoni in s strogimi odredbami ni mogoče organizirati proizvodnje kravjega mleka brez prostovoljnega sodelovanja živinorejcev. Zakon o kontroli in proizvodjanju mleka je sicer potreben, če pa hočemo priti do proizvodjanja res higijeničnega mleka, je treba, da zato pridobimo lastnike krav in to s poukom in propagando in s tem, da napravimo higijensko proizvodjanje rentabilno.

V naslednjem navajamo še par statističnih podatkov o našem gospodarstvu v preteklem četrletju.

Konkurzi v Sloveniji:

1. četrletje	1928	1929	1930
	19	11	18

V celi državi:

1. četrletje	1928	1929	1930
	266	303	227

Poštnočekovni promet:

	1928	1929	1930
1. četrletje	12.060.7	12.337.4	13.540.6

Obtok bankovcev: 1929 1930

koncem januarja	5.193.6	5.585.7
„ februarja	5.158.7	5.569.6
„ marca	5.265.3	5.363.0

Zunanja trgovina:

	uvoz		izvoz	
	1929	1930	1929	1930
januar	560.7	560.9	425.7	616.2
februar	404.0	521.1	385.1	480.8

(Poštnočekovni promet, obtok bankovcev in zunanja trgovina so izraženi v milijonih Din.)

Poročilo in računski zaključek Zadruške zveze za l. 1929.

Članstvo.

Število članic koncem l. 1929 je znašalo 547
 Tekom leta jih je pristopilo 47
 skupaj 594
 odpadlo jih je 16
 tako da znaša število članic koncem l. 1929 578
 od tega je 317 kreditnih zadrug.

Deležl.

Koncem l. 1927 je znašalo stanje deležev . Din 1,428.033 —
 v l. 1929 prirastlo " 97.667 —
 Din 1,525.700 —
 odpadlo " 5.612 50
 tako da je stanje deležev koncem l. 1929 . Din 1,520.087·50

Promet.

Celokupni promet v l. 1929 je znašal . Din 1,051,083.622·20

Vloge v tekočem računu.

Vloge v tek. rač. so znašale 31. 12. 1929 . . . Din 180,001.326 86
 koncem l. 1928 pa " 145,023.717·70
 torej so se vloge v l. 1929 zvišale za . Din 34,977.609·16
 ali za 24·12 %.

Kreditl v tekočem računu.

Kreditl koncem l. 1929 so znašali Din 57,292.171·62
 koncem l. 1928 pa " 51,552.724·71
 torej so se v l. 1929 zvišali za Din 5,739.446·91
 ali za 11·13 %.

Naložen denar.

Stanje naloženega denarja 30. 12. 1929 . Din 107,004.330 —
 koncem l. 1928 pa " 83,130.357·70
 povešček torej " 23,873.972·30
 ali 28·72 %.

Bilanca z dne 31. 12. 1929.

Aktiva:

1. Gotovina v blagajni	Din	143.888·20
2. Naložbe v Pošt. hran.	"	642.403·73
3. Terjatve v tek. računu	"	57,292.171·62
4. Naložen denar	"	107,004.330 —
5. Efekti	"	17,980.261·85
6. Tuji deleži	"	113.251 —
7. Nepremičnine	"	994.613 —
	Din	<u>184,170.919·40</u>

Pasiva:

1. Deleži	Din	1,520 087·50
2. Vloge v tek. računu	"	180,001.326·86
3. Menice (v eskontu pri Narodni banki)	"	2,000.000 —
4. Lombard pri Poštni hranilnici	"	375.000 —
5. Rezerve	"	232.863 —
6. Čisti dobiček	"	41.642 04
	Din	<u>184,170.919·40</u>

Račun zgube in dobička v l. 1929.

Zguba:

1. Upravni stroški	Din	1,285.413·52
2. Narodni Gospodar	"	57.271·10
3. Obresti	"	12,527.247·29
4. Odpisi	"	452.123·46
5. Stroški nepremičnin	"	133.131·24
6. Zadrudni tečajji	"	40.061 —
7. Dobiček	"	41.642·04
	Din	<u>14,536.889·65</u>

Dobiček:

1. Upravni dohodki	Din	495.770 22
2. Državna podpora	"	48.000 —
3. Narodni Gospodar	"	37.809 —
4. Obresti	"	13,773.540 88
5. Vrnjene že odp. ter.	"	1.454·40
6. Dohodki nepremičnin	"	180 315·15
	Din	<u>14,536.889·65</u>

Zadrugam!

Nova tiskovina: Opomin dolžniku za obnovev zadolžnice. Zadruga zveza je založila tak opomin na prošnjo nekaterih članic, ki uvidevajo, koliko dela se s primernimi tiskovinami prihrani. Posojilnice namreč dovoljujejo običajno posojila na osebno poroštvo do največ štirih let. Dogaja se pa pogosto, da dolžnik v štiriletnem roku posojila ne poravnava. Redno poslovanje zahteva, da se v takem slučaju:

- a) sklepa o podaljšanju posojila v načelstveni seji,
- b) obnovi s soglasjem starih porokov zadolžnica.

Ako obnovevite oziroma podaljšanja posojila posojilnica ne izvede, zahteva redno poslovanje, da se posojilo izterja. Da se o tem odloči, ali naj se posojilo izterja z ozirom na zapadlost ali naj se podaljša, se je treba dogovoriti z dolžnikom in njegovimi poroki. Zato je taka tiskovina za zapadla posojila zelo prikladna in jo bodo gotovo vse posojilnice, ki hočejo imeti red v poslovanju, uvedle. Če se je potem z dolžnikom in poroki dogovorilo, da se posojilo za gotov rok podaljša in je že poprej temu pritrnila seja načelstva, se podaljšanje lahko izvede na stari zadolžnici s posebno štampiljko, ki jo tudi lahko naročite pri Zvezi.

Pošiljanje računskih zaključkov Zvezi. Večina zadrug je že imela občne zборе na katerih so bili računski zaključki odobreni. Da moremo takoj pričeti s sestavljanjem statistike naših zadrug za l. 1929, prosimo, da nam zadruga računске zaključke takoj pošljejo. Statistika ima pomen le, če je aktualna, zato je potreba, da bi statistiko o poslovanju naših članic sestavili še tekom letošnjega leta. Dosedaj nam ni bilo nikoli mogoče izdati statistiko pred potekom enega leta po poslovnem letu ravno radi tega, ker

nekatero zadrugo ne pošljejo pravočasno računskih zaključkov.

Poštninska prostost zadrug.

Glede poštninske prostosti zadrug in zadrughnih zvez je izdalo ministrstvo z odlokom P. T. šte. 18.929 od 26. marca 1930 naslednje novo tolmačenje:

„Po določilih čl. 56 fin. zakona o proračunskih dvanajstinah za mesec avgust, september, oktober in november 1925 leta so vse zadrughne zveze s svojimi zadrugami, ki delujejo v okvirju srbskega zakona o poljedelskih in obrtnih zadrugah, in one, ki so članice glavne zadrughne zveze v Beogradu, oproščene plačevanja poštnine za navadna in priporočena pisma, tiskovine in denarne pošiljke, ki jih pošiljajo v medsebojnem prometu zadrug z zadrughnimi zvezami in glavno zadrughno zvezo v Beogradu.

Ker so Zadrughna zveza v Ljubljani, Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani, Zadrughna zveza v Celju in Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani članice Glavne zadrughne zveze v Beogradu, imajo kot take pravico do poštninske prostosti po čl. 56 zakona o proračunskih dvanajstinah za mesec avgust — november 1925“.

Pomniti je treba, da velja poštninska prostost samo v prometu med zadrugami in zadrughnimi zvezami ter z Glavno zadrughno zvezo, slej ko prej pa zadruge v medsebojnem prometu niso oproščene poštnine.

Zadrughništvo v državi.

Dalmatinsko zadrughništvo. Znano je, da je bilo pred vojno sodelovanje slovenskega in dalmatinskega zadrughništva prav tesno, saj so Slovenci bili učitelji in pomočniki v razvoju dalmatinskega zadrughništva. Pred vojno je bilo precej dalmatinskih zadrug organiziranih v ljubljanski Zadrughni zvezi, leta 1913. pa so te zadruge pristopile

k Zadružni zvezi s sedežem v Splitu. Toda po vojni je ta zveza zašla v neprilike in leta 1928. so iz zveze izstopile številne zdrave zadruge in si osnovale svojo centralo v Zadružni matici. Voditeljica tega gibanja je bila Gospodarska štedionica Split (ki je bila do zadnjega časa članica ljubljanske Zadružne zveze), največja dalmatinska kreditna zadruga.

Poleg zagrebške Zadružne zveze je postala splitska Zadružna matica najbolje fundirana centralna organizacija hrvatskega zadružništva, kar priznavajo tudi nasprotniki.

Matica je imela koncem 1928 34 članic-zadruge, v letu 1929. pa je število članic naraslo na 68, torej se je podvojilo. Ta veliki dvig jasno kaže, kako potrebna je bila ta organizacija za dalmatinsko zadružništvo, ki še vedno ni izšlo iz krize. Ta kriza je imela velike moralne posledice, ker se je zaupanje dalmatinskega kmeta v uspeh zadružnega dela zelo omajalo. Že pa se kažejo novi uspehi zadružnega dela v Dalmaciji.

Matica ima 37 kreditnih zadrug, 7 konsumnih, 20 produktivnih (6 vinarskih, 6 rožmarinskih, 3 oljarske, 2 ribarski in 3 razne), nadalje 4 obrtne in ostale zadruge. Njene članice so imele koncem 1929 (v oklepajih podatki za 1928): zadružnikov 10.000 (8800), poslovnih deležev 3.93 (3.675) milj. Din, rezerv 1.98 (1.8) milj., skupno 5.9 (5.12) milj. lastnih sredstev, vloge pa znašajo ca. 60 milj. Din (1928 45.6 milj. Din); največ vlog ima Gospodarska štedionica (nad polovico; nad 30 milj. Din). Obrestna mera je znašala pri zadrugah za vloge 6 do 10%, za posojila pa 8 do 16%, kaže pa se nagibanje k zmanjšanju. Obrestna mera Matice znaša za vloge 8%, za posojila 13%, pa bo letos obrestna mera znižana. V denarnem poslovanju (prometa je bilo 53 milj. Din) je bilo 22 akt. računov, 26 pa pasivnih, 3.3 ozir. 1.55 milj. Din. Čisti dobiček znaša 13.966:50

dinarjev. Matica veliko dela za napredek dalmatinskega kmeta.

Statistika jugoslovanskega zadružništva. Iz statističnega letopisa Glavne zadružne zveze v Belgradu posnemamo, da je v Zvezi včlanjenih 20 zadružnih zvez s 4308 zadrugami. Od teh zadrug je 2476 kreditnih in sicer 2332 z neomejeno zavezo, 144 pa z omejeno zavezo, 979 zadrug je nabavnih in prodajnih, 105 mlekarskih in 323 agrarnih zajednic, ostanek se razdeli na razne druge zadruge. Zanimivi so podatki glede obrestne mere pri kreditnih zadrugah. Najnižjo obrestno mero ima seveda Slovenija, najvišjo pa Bosna, kjer znaša obrestna mera za posojila pri zadrugah 14 — 20%, obrestna mera za hranilne vloge pa 10 — 12%.

Iz našega gospodarstva.

Banovinski proračun in slovensko zadružništvo. Banovinski proračun za leto 1930/31 ima sledeče postavke za zadružništvo: za podpore mlekarskim zadrugam Din 300 000.—, živinorejskim in pašniškim Din 100 000.—, vinarskim in kletarskim Din 150.000.—, raznim zadrugam za nabavo strojev, gnojil itd. Din 100.000.—, za Zadružno šolo Din 150.000.—, za zadružno propagando, tisk, tečaje in asanacijo zadrug Din 200 000.—. Skupaj je torej za kmetijsko zadružništvo določenih 1 milijon Din. Lansko leto sta imela ljubljanski in mariborski oblastni proračun določenih skupaj za zadružništvo 760.000.—dinarjev. Za zadružništvo bodo nadalje prišle v poštev postavke kot podpore za nabavo, vzrejo in vzdrževanje plemenske živine, podpore za nabavo kmetijskih strojev itd.

Proizvodstvo masla po zamisli ministrstva za kmetijstvo. Ministrstvo za kmetijstvo je razposlalo vsem banskim upravam okrožnico, v kateri predlaga način organizacije za proizvodstvo kvalitetnega masla.

Na vaseh naj bi se kot prva stopnja ustanovile zbiralnice mleka s posnemalniki, eventuelno tudi s pasterji. Tukaj bi se mleko posnemalo in smetana pošiljala drugi stopnji mlekarke organizacije, posneto mleko pa vračalo živinorejcem zlasti za izrejo mlade živine. Druga stopnja bi predelovala smetano v kvalitetno maslo, sposobno za izvoz. Na ta način bi bila najbolje zajamčena strokovna izdelava enotnega blaga. Da bi se ta cilj še bolj gotovo dosegel, bi se za izdelavo večjih množin enotnega masla mlekarne druge stopnje združile še v tretjo stopnjo, v zveze, ki bi mogle proizvajati večje množine enotnega kvalitetnega masla in skrbeti za izvoz masla oziroma za prodajo v tuzemstvu.

Kako delajo oblastne zadruge za poljedelski kredit? Bilanca oblastne zadruge za poljedelski kredit v Zagrebu izkazuje Din 9,046.000 terjatev, Din 2,500.000 vrednostnih papirjev, bilančna vsota znaša Din 12,358.000. Nasproti temu ima dolg pri Privilegovani agrarni banki Din 11,605.000, deležev Din 388.000. Po računu zgube in dobička so znašali personalni izdatki Din 306.000, ostale postavke zgube brez pasivnih obresti Din 124.000. Da se je našlo pokritje za postavke zgube, **se je vstavilo pod dobiček Din 281.000 kot prispevek države za režijske stroške.**

Oblastna zadruga za poljedelski kredit v Skoplju izkazuje terjatve Din 13,101.000, vrednostnih papirjev Din 1,258.000 in bilančno vsoto (brez garancij) Din 14,497.000. Med dolgovi pa izkazuje pri Priv. agrarni banki Din 12,027.000, pri poštni hranilnici 634.000, vlagateljev Din 432.000 in deležev Din 683.000. Po računu zgube in dobička so znašali osebni izdatki Din 308.000, ostale postavke zgube (brez obresti) Din 140.000. Da se je našlo pokritje za postavke zgub, **se je vstavilo pod dobiček Din 142.000 kot prispevek države za režijske stroške.**

Težko bodo take zadruge bilancirale, kadar bodo državni prispevki izostali.

Likvidacija 20% kronskih priznanic in potrdil vojne škode. 17. marca je potekel rok v katerem je bilo mogoče plačati zaostale davke z 20%-nimi boni. Belgrajsko „Narodno Blagostanje“ je prineslo zanimive podatke o tem, koliko je bilo plačanega davka s temi boni po posameznih finančnih direkcijah. Skupaj v celi državi je znašal z boni plačan davek Din 87.5 milj., s potrdili vojne škode pa Din 132.5 milj.; od tega odpade na Slovenijo Din 8.2 milj. in sicer skoraj izključno v bonih. Največ davkov je bilo plačanih v Vojvodini in sicer za Din 63.8 milj., potem na teritoriju zagrebške direkcije, kjer je bilo plačanih Din 42.2 milj, potem pride Beograd z Din 39.1 milj. Iz tega sledi, da je največ zaostalega davka bilo pri navedenih finančnih direkcijah, najmanj pa pri ljubljanski. Ker pa je bonov pri nas bilo mnogo in smo se mogli sami le v mali meri z njimi okoristiti, so imeli od njih največ koristi drugi kraji države, ki so jih pri nas kupovali. Resnica je na koncu ta, da smo plačali davek za druge in da so razni špekulanti pri naših bonih veliko zaslužili. Ob priliki žigosanja je bilo izdanih bonov za 230 milj. Din. Izkoriščenih je sedaj, kot omenjeno, za 87.5 milj., kar je komaj tretji del. Res je sicer, da se je po raznih finančnih zakonih moglo v eni ali drugi obliki uporabiti kronske priznanice za plačilo davkov, a ni verjetno, da bi se vzelo na podlagi teh zakonov iz obtoka več kakor 20 milj. Din bonov. Torej je približno polovica bonov izgubljenih in ob vrednost.

Osebne vesti.

✦ **Profesor Ivan Gruden.** Tisti, ki so zadnja leta obiskovali Zadružno šolo, se gotovo dostikrat in z veseljem spominjajo

svojega priljubljenega učitelja slovenščine prof. Ivana Grudna. Lahko je bilo slediti njegovim razlagam, pri katerih je vsako besedo spremljala živahna gesta, kar pa ni povedala ne beseda in ne gesta, so povedale oči. Profesorja Grudna ni več. Po dolgi in trpljenja polni bolezni je umrl 9. t. m. v ljubljanski bolnici. Naj v miru počiva!

† **Dr. Matko Laginja.** Dne 18. marca 1930 je umrl v Zagrebu dr. Matko Laginja. Bil je eden iz kroga tistih istrskih narodnih voditeljev, ki postajajo za nas že legendarne osebnosti. Dr. Matko Laginja je vse svoje življenje posvetil in žrtvoval istrskemu narodu. Boril se je za narodno, kulturno in gospodarsko osvobodjenje Istre. Dano mu je bilo, da je gledal sadove svojega dela, politične zmagé Hrvatov in Slovencev in lepo delujoče združništvo v zadnjem desetletju pred svetovno vojno, usojeno mu je bilo pa tudi, da je doživljal križev pot, ki ga hodi sedaj istrsko ljudstvo.

Dr. Matko Laginja je uvidel veliki pomen, ki ga ima gospodarska organizacija na politično življenje naroda. Zato je začel z organizacijo istrskega kmeta v zadrugah, da z njimi kmeta gospodarsko osvobodi izpod tujega vpliva. Ustanovil je posojilnice v Pulju, Baderni, v Čresu, Bermu in drugod, ustanovil je razne nabavne in prodajne zadruge, ustanovil je Gospodarsko svezo v Pulju, ki je imela organizirati vse istrsko združništvo.

Istrsko združništvo je bilo od vsega začetka z našim združništvom v tesni zvezi, saj je vse do prevrata bila večina istrskih zadrug včlanjena v Zadržni zvezi, ki je bila denarna centrala za istrske zadruge, dočim je bila Gospodarska sveza v Pulju samo revizijska zveza. Kot odličen združni delavec je dr. Laginja takoj po ustanovitvi Zadržne zveze prišel kot član v njeno raz-

sodišče, l. 1904 pa je postal član načelstva ter je ostal v tej funkciji do l. 1914.

Ko se sedaj ob njegovi smrti spominjamo njegovega dela v združništvu, nam je žalostno pri srcu. Koliko je bilo truda, predno je stala naša združna organizacija v Istri! A danes? Puljsko posojilnico, srce istrskega združništva, je fašistovski režim uničil, slovenske in hrvatske združne organizacije v Istri ni več, še obstoječim zadrugam pa gospodari tuja roka. Imamo pa upanje, da delo moža kot je bil dr. Laginja ni bilo zastonj in da se sadovi takega dela ne morejo za vedno uničiti.

Dr. Laginji, požrtvovalnemu in nesebičnemu združnemu delavcu bodo zadržarji ohranili trajen spomin.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 115.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 kg in po 100 kg à Din 92.—, kalijeva sol po 100 kg Din 176.—, kostni superfosfat Din 126.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 260.—; kostna moka Din 115.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v vrečah Din 172.—; cement dalmatinski Din 56.—; klajno apno Din 275.—; lanene tropine Din 3.50; modra galica Din 8.20; žveplo Din 3.20. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700.— do 2.000.—; čistilnik 10 šit Din 1.500.—; plugi Din 500.— do Din 940; reporeznica M. R. Din 550.—; trijerji Din 2.000.— do 3.500.—; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200.—; robkači Din 900.—; sadni mlini Din 1.400.— do Din 1.700.—; brzoparilniki Din 1.400.— do Din 2.800.—; kosilni stroji Din 2.000.—; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900.—; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800.—; patent motike „Rapp“ Din 70.—.

Razen tega imamo na zalogi še vse vrste poljedelskih strojev in ognjavarne blagajne ter vse vrste semen itd.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Smedniku, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 11. maja 1930 v dvorani Društvenega doma v Smedniku po jutranji službi božji. Dnevni red: čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sodražici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. maja 1930 ob pol 3. uri popoldne v župnišči v Sodražici. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika lauskega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1929. 5. dopolnilna volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Sodražici, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo, dne 11. maja 1930 ob pol 3. uri popoldan v društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1929. 4. dopolnilna volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Središču, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. aprila 1930 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za l. 1929. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svetinjah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 4. maja 1930 ob pol 9. uri dop. v posojilničnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Škalah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. aprila 1930 ob 3. uri popoldne v posojilniškem prostoru s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev bilance za l. 1929. 4. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruga v Šmarci, r. z. z. o. z., se bo vršil 11. maja 1930 ob 10. uri dopoldne v mežnariji. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za l. 1929. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Gospodarske zadruga v Šmarju pri Jelšah, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. aprila 1930 ob 15. uri v Katoliškem domu s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje in odobritev zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Gradbene zadruga „Dom in vrt“ v Trbovljah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. maja 1930 ob 3. uri popoldne v prostorih društvenega doma s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega let. obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 5. dopolnilna volitev načelstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Trbovljah, r. z. z. n. z., se bo vršil v posojilničnih prostorih v Društvenem domu dne 27. aprila 1930 ob 2. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega letnega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. sprememba pravil v § 10. 6. volitev a) načelstva b) nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vavti vasi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 27. aprila t. l. ob 7. uri zjutraj v zadrugi pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Veržuju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 11. maja 1930. ob 8. uri predpoldne v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. volitev enega člana načelstva. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1929. 5. slučajnosti.

Glavna skupština Zadruga za štednja i zajmove u Dolnjem Vidovcu, r. z. s. n. j., će se održat na dan 21. aprila 1930. u prostorijama Josipa Kuzonić u 13 sati sa sledečim dnevnim redom: 1. izveštaj upravnog odbora. 2. izveštaj nadzornog odbora. 3. izveštaj blagajnika. 4. odobrenje zaključnog računa za g. 1929. 5. čitanje revizijskog poročila. 6. izbor jednog člana upravnog odbora. 7. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruga na Visokem, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 21. aprila 1930 ob 4. uri popoldne v mlekarni z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruga za sodni okraj Višnja gora, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 27. aprila ob pol 8. zjutraj v dvorani pri fari Višnja gora. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1929. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Višnji gori, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 11. maja 1930 ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrdilo računskega zaključka za l. 1929. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zibiki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 18. maja 1930 ob 8. uri dopoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. poročilo o izvršenih revizijah. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Žireh, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 21. aprila 1930 ob 13. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva. 4. poročilo nadzorstva. 5. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 6. volitev načelstva. 7. volitev nadzorstva. 8. slučajnosti.

Vabilo

k

redni glavni skupščini

Zadružne Zveze v Ljubljani

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki bo dne 30. aprila 1930 ob 10. uri dopoldne v Beli dvorani hotela „Union“ v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Dnevni red:

1. Odobrenje zapisnika o zadnji glavni skupščini.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1929.
5. Dopolnilna volitev nadzorstva.
6. Čitanje revizijskega poročila.
7. Poročilo o obrestni meri in razgovor.
8. Slučajnosti.

Dr. A. Korošec, l. r.
predsednik.

I. § 19. Zvezinih pravil: Zvezina skupščina.

Zvezina skupščina je občni zbor zadruge in sestoji iz odposlancev Zvezinih članic.

Vsako zvezino članico zastopa na Zvezini skupščini njen načelnik. Če pa ta pri Zvezini skupščini ni prisoten, zastopa Zvezino zadrugo pooblaščenec, ki se izkaže s pravilnim pooblastilom načelstva Zvezine članice. Ena oseba sme zastopati kvečjemu 10 zadrug.

II. Vožnja po železnici.

Po novem pravilniku delegati zadrug ne uživajo več ugodnosti polovične vožnje pri potovanju na glavno skupščino Zveze. Zato bodo delegati morali sedaj plačevati celi vozni listek.

III. Pooblastila.

Zadruge, ki ne bi poslane na skupščino svojega zastopnika, prosimo, da pošljejo pravilno podpisano pooblastilo Zvezi, ki bo poskrbela za zastopstvo.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjemgradu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 11. maja 1930 ob 8. uri dop. v uradnem prostoru v Gornjem gradu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za 1. 1929. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge Sv. Gora-Viderga, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. maja 1930 ob 14. uri v prostorih mlekarne z dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1929. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Zivinorejske zadruge na Homcu, r. z. z. o. z., se bo vršil 11. maja 1930 ob pol 11. uri dopoldne v mežnariji s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za 1. 1929. 3. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Hrastniku, r. z. z. n. z., se bo vršil v četrtek 24. aprila 1930 ob 7. uri zvečer v njenih uradnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. volitev načelstva in nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Izlakah, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 4. maja 1930 obo 3. uri pop. v Zadržni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Izlakah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 11. maja 1930 ob 15. uri v lastnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zadnjega zapisnika občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. sprememba pravil. 4. potrjenje računskega zaključka za 1. 1929. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

22. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v St. Janžu na Dravskem polju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. maja 1930 ob 15. uri popoldne v uradni sobi hranilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 5. slučajnosti.

Občni zbor Konsumnega društva v Št. Jerneju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 27. aprila 1930 ob 15. uri v Društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za 1. 1929. 4. prost razgovor.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Jesenicah, r. z. z. n. z., se bo vršil 23. aprila 1930 ob pol 7. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva in poročilo o izvršeni reviziji. 4. potrjenje rač. zaključka za 1. 1929. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Glavna skupština Zadruge za štednjo i zajmove u Sv. Juriju na Bregu, r. z. s. n. j., održavat će se 27. aprila 1930 u 9. sati prije podne u zgradi osnovne škole u Sv. Juriju na Bregu. Dnevni red: 1. pozdrav predsednika. 2. izveštaj poslovdje o po-

slovanju u poslovni god. 1929. 3. izveštaj revizionog odbora o pregledavanju blag. rukovanja. 4. odobrenje zaključnog računa za god. 1929. 5. promjena pravila. 6. izbor novog nadzornog odbora. 7. morebitni predlozi.

Občni zbor 1. delavskega konsumnega društva na Jesenicah, se bo vršil dne 27. aprila 1930 ob 3. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1929. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kostanjevici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 4. maja 1930 ob 3. uri pop. v zadržnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje rač. zaključka za leto 1929. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kozjem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. maja 1930 ob 15. uri v posojilnici. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1929. 3. volitev načelstva in račun. preglednikov. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Križevcih, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. maja 1930 ob 11. uri v uradnih prostorih hranilnice s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. prost razgovor.

Izredni občni zbor Prve žebljarske in železo-obrtne zadruge v Kropi in Kamni gorici, r. z. z. o. z., se bo vršil 1. maja 1930 ob 15. uri v prostorih zadruge. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo. 3. sklepanje o dotacijah penzijskega zaklada. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Lambertu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 11. maja 1930 ob 3. uri pop. v župnišču s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornji Lendavi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 27. aprila 1930 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih s sledečim sporedom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za 1. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Gospodarske zveze v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši dne 6. maja 1930 ob 5. uri pop. v prostorih zadruge s sledečim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva. 4. poročilo nadzorstva. 5. odobritev računskega zaključka za preteklo poslovno leto. 6. ponovna volitev načelstva. 7. volitev razsodišča. 8. slučajnosti.

Občni zbor Obrtno kreditne zadruge v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 24. aprila 1930 ob pol 8. uri zvečer v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za 1. 1929. 5. volitev nadzorstva. 6. volitev cenilne komisije. 7. likvidacija zadruge. 8. slučajnosti.

Redni občni zbor „Zadružne tiskarne“ v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. aprila 1930 ob 4. uri popoldne v posvetovalnici KTD v Ljubljani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računov in bilance. 4. sklepanje o porabi čistega dobička. 5. slučajnosti.

Občni zbor Oblačilnice za Slovenijo v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. aprila 1930 ob 18. uri v pisarni hotela Union, s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva o poslovanju in bilanci za l. 1929. 3. poročilo nadzorstva. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. spremembe pravil §§ 10, 17, 26, 36, 41 in dodatek § 43. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor „Radio“ v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. aprila 1930 ob 18. uri v pisarni zadruga na Miklošičevi cesti 5. s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva o poslovanju in bilanci za leto 1929. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1929. 5. dopolnilna volitev načelstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske in sirarske zadruge Iogaške v Dol. Logatcu, r. z. z. o. p., se bo vršil dne 27. aprila ob 15. uri v društvenem domu v Dol. Logatcu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev letnega zaključka za leto 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loki pri Zidanem mostu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 27. aprila 1930 ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega sklepa za l. 1929. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lukovici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. maja 1930 ob 3. uri popoldne, v uradnem prostoru s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

III. redovita glavna skupščina zadruga za štednjo i zajmove u Sv. Mariji Medjimurju, r. z. s. n. j., če se održati u zadržnim prostorijama na dan 21. aprila 1930 u 11. sati sa ovim dnevnim redom: 1. pozdrav predsjednika. 2. izvještaj upravnog i nadzornog odbora. 3. odobrenje računskog zaključka. 4. biranje jednog člana nadzornog odbora. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Mihaelu poleg Šoštanja, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 18. maja 1930 ob 11. uri dopoldan v Slomškovem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. predlogi in slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Mirni, r. z. z. n. z., se bo vršil 27. aprila 1930 na belo nedeljo ob 8. uri v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za poslovno leto 1929. 4. a) volitev

načelstva b) volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Mirni peči, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. aprila 1930 ob pol 8. uri dopoldne v društvenem domu, Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Moravčah, r. z. z. n. z., bo v nedeljo dne 27. aprila 1930 po jutranji maši v kaplaniji. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Živinorejske zadruge v Mozirju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 27. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v Mozirju v gostilni „na pošti“. Dnevni red: 1. prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. odobrenje računa za l. 1929. 3. proračun za l. 1930. 4. določitev članarine, vpisnine in deležev za l. 1930. 5. sprememba pravil. 6. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Novem mestu, r. z. z. o. z., bo v ponedeljek 5. maja 1930 ob 9. uri dopoldne v uradnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje zapisnika. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobrenje računskega zaključka za leto 1929. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Osilnici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 11. maja 1930 ob 10. uri v društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1929. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Št. Petru niže Maribora, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 4. maja 1930 popoldne po večernicah v zadržnih prostorih in sicer po sledečem redu: 1. čitanje zapisnika zadnj. obč. zbora 1929. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje račun. zaključka za leto 1929. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Elektrostrojne zadruge v Podblici, r. z. z. o. z., se bo vršil 18. maja 1930. ob 3. uri pri „Mohorju“ na Jamniku. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1929. 3. volitev enega člana nadzorstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Posojilnice in hranilnice v Poljanah nad Škofjo Loko, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. aprila 1930 v posojilničnih prostorih ob 8 uri zjutraj s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobrenje računskega zaključka za l. 1929. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Poljčanah, r. z. z. n. z., se do vršil dne 1. junija 1930 ob 3. uri popoldan v pos. pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1929. 3. volitev dveh članov v nadzorstvo. 4. čitanje revizijskega zapisnika. 5. slučajnosti.